

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta
Katedra křesťanské sociální práce

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2015

Miroslava Janíková

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrlometodějská teologická fakulta

Katedra křesťanské sociální práce

**Aplikace případových konferencí na území ORP
Kyjov**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Mgr. Miloslava Šotolová

2015

PROHLÁŠENÍ

„Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracovala samostatně na základě použitých pramenů a literatury uvedených v bibliografickém seznamu.“

V Kyjově dne 30. října 2015

.....
Miroslava Janíková

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych chtěla poděkovat Mgr. Miloslavě Šotolové za ochotu, velkou podporu, trpělivost, vstřícnost, připomínky a rady při vedení mé práce dále paní Mgr. Ladislavě Brančíkové a sociální pracovníci Sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi Kristýně Scorvanové, DiS za realizaci případových konferencí na Kyjovsku na základě této práce a v neposlední řadě Michaela Nečasové za její podporu.

OBSAH

ÚVOD.....	5
TEORETICKÁ ČÁST	7
1 Případová konference	7
1.1 Vymezení pojmu případová konference	7
1.2 Historie vzniku případové práce	8
1.3 Principy případové konference	9
2 Účastníci případové konference.....	13
2.1 MODERÁTOR	15
2.2 OSPOD.....	15
2.3 Rodina	17
2.3.1 Rodiče	17
2.3.2 Dítě.....	18
2.4 Nestátní neziskové organizace	18
2.4.1 Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (dále NZDM)	19
2.4.1.1. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Wu-Wej při Charitě Kyjov (dále NZDM Wu-Wej).....	20
2.4.2 Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (dále SAS pro rodiny s dětmi) 21	
2.4.2.1. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi při Občanském sdružení Krok (dále SAS pro rodiny s dětmi O. s. Krok).....	22
2.4.2.2. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi při Centru sociálních služeb Kyjov příspěvkové organizace města Kyjov (dále SAS pro rodiny s dětmi CSS) 22	
2.5 Další možné zainteresované organizace.....	23
3 Struktura případové konference.....	25
3.1 Přípravná fáze.....	25
3.2 Realizační fáze	26
3.2.1 Úvod realizační fáze	27
3.2.2 Řízená diskuse	27
3.2.3 Výstupy	28
3.3 Závěrečná fáze	28
PRAKTICKÁ ČÁST	29
4 Projektový záměr případové konference na Kyjovsku	29
ZÁVĚR	37
BIBLIOGRAFICKÝ SEZNAM	38
SEZNAM PŘÍLOH.....	41

ÚVOD

Ve své práci se zabývám možností zavést případovou konferenci jako metodu práce mezi subjekty na Kyjovsku. Tato metoda práce se využívá při práci s celou rodinou¹. Je více způsobů jak chápat případovou konferenci. Jedním z nich je například případová konference jako setkání odborníků z různých oblastí za účelem podpory sociálního pracovníka. Druhým typem je setkání odborných pracovníků za účelem podpory klienta a vzájemné spolupráce. Případová konference je nástroj pomoci v systému o ohrožené dítě a umožňuje, aby dítě stálo ve středu zájmu odborníků a hlavně vlastní rodiny.

Případová konference je v sociální práci poměrně novou metodou, přestože první známky případové práce můžeme spatřovat již v roce 1917 u Mary Richmondové a Octavie Hillové. V mé bakalářské práci se zabývám možností, jak zavést případovou konferenci mezi státními a nestátními subjekty na Kyjovsku. Cílovou skupinou pro tuto práci jsou děti v nepříznivé sociální situaci². Pracuji v nízkoprahovém klubu Wu-Wej v Kyjově a často se setkávám s dětmi, které si neví rady s různými požadavky různých organizací. Častým důvodem jejich bezradnosti nezřídka bývá situace, kdy naši klienti jsou v mnoha případech zároveň klienty OSPOD, sociálně aktivizační služby, probační a mediační služby nebo vyšli ze střediska výchovné péče a podobně. Každá z těchto služeb žádá po klientovi svůj individuální plán.

Jednotlivé služby pracují svým postupem práce tak, aby dosahovaly specifických cílů dle standardů kvality poskytovaných služeb. Tento způsob nekoordinované práce je důvodem proč jsem se zaměřila na zavedení případové konference na Kyjovsku.

Cílem mé práce je představit postup pro zavedení případové konference s využitím zkušeností na Kyjovsku. Chtěla bych, aby tato práce sloužila jako metodický postup sociálním pracovníkům, kteří by chtěli případovou konferenci ve své komunitě³ zavést.

V praxi se často setkáváme se situací, kdy se zavádí určitý způsob práce již za účasti klienta, což vede k následné nedůvěře klienta vůči sociálnímu systému pomoci.

Touto prací chci poukázat na možnost zavedení případové konference prostřednictvím projektového záměru (dále projekt).

¹ Uvědomuji si, že nelze dítě vytrhnout z kontextu celé rodiny, proto uvádím podle odborné literatury metodu práce pro celou rodinu.

² Z pohledu nízkoprahového klubu Wu-Wej v Kyjově je dítě bráno ve věku od 11 do 18 let.

³ Komunita je vymezení územního celku obce s rozšířenou působností

Symbolickým cílem je zjištění, zda je možné a účelné zavést případovou konferenci v rámci práce s rodinou a s dětmi. Poznávacím cílem této práce je zjištění způsobu práce s dětmi a rodinou, zapojení nestátních neziskových organizací a vytvoření projektového záměru případové konference na Kyjovsku. Výstupem mé práce by měl být postup zavedení případové konference včetně projektového záměru pro širší využití organizací v sociální oblasti v praxi. Práci jsem rozdělila na teoretickou a praktickou část. V teoretické části popisuji historii případové práce, vymezuji pojmy a principy případové práce, stanovuje účastníky případové konference a v neposlední řadě se zabývám jednotlivými fázemi průběhu případové konference.

V praktické části pak zpracuji proces zavedení případové konference na Kyjovsku. Pro tuto část jsem si zvolila vytvoření projektu, který by mohl sloužit i jiným organizacím. V projektu zpracovávám celý proces od zavedení až k realizaci již konkrétního případu pro případovou konferenci. Popíši časové období uskutečnění projektu, jednotlivé fáze projektu, finanční stránku, harmonogram a zainteresované osoby.

Případová konference sjednotí subjekty a umožní dopracovat se jasněho cíle. Jsem přesvědčena, že je výhodné se osobně se subjekty sejít, aby dítě mohlo stát ve středu zájmu, a pomoc se stane účinnou.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Případová konference

V této kapitole nabízím pohled do historie vzniku případové konference (dále PK), která je jedním z nástrojů sanace rodiny⁴.

Zabývám se pojmem případové práce (case management) a jejími charakteristikami.

Dříve než se zaměřím na historii případové práce, je nutné nejprve vymezit pojem.

1.1 Vymezení pojmu případová konference

Nejpoužívanějším výrazem pro tuto práci s klientem je mezinárodní název case management. U nás jej známe jako případové vedení nebo případovou práci. Součástí celého komplexu případové práce je i případová konference. Případová konference je v podstatě interdisciplinární spolupráce různých subjektů na jednom případě. (Metodika NZDM Wu-Wej, 2012, s. 72)

„Věra Bechyňová definuje případovou konferenci jako společné setkání pomáhajících pracovníků, kteří hledají a navrhnou optimální řešení konkrétní situace rodiny, jako plánované a koordinované multidisciplinární setkání odborníků, kteří s rodinou a ohroženým dítětem pracují ve své každodennosti“ (Šťastná, 2011, s. 3).

V metodickém doporučení je vydefinováno, že účelem případové konference je rychle vyhodnotit konkrétní případ ohroženého dítěte nebo rodiny a najít nejoptimálnější řešení, prostřednictvím diskuze odborníků zainteresovaných subjektů (Metodické doporučení MPSV č. 2/2010 pro postup orgánů sociálně-právní ochrany dětí při případové konferenci).

⁴ Podle Bechyňové je sanace rodiny vhodným nástrojem podpory rodiny, ohrožené nevyhovující sociální situací, izolovaností, zvýšenou mírou stresu, frustrací rodičů i jejich výchovnou nezkušeností. Klientem tedy nejsou pouze rodiče či pouze děti, nebo jiní její členové, ale rodina jako celek.

1.2 Historie vzniku případové práce

Case management (případová práce) vznikl v první polovině minulého století v USA, kdy se zde měnil systém psychiatrických služeb. V období takzvané deinstitucionalizace, kdy byli psychiatrickí klienti překládáni z velkých nemocnic do menších pečovatelských domů. Jako odezva na tento stav vznikala centra komunitní péče a následně na to Národní institut duševního zdraví zřídil místa takzvaných systémových agentů, což byli, případoví manažeři. Tito agenti zajišťovali následnost a komplexnost péče poskytované různými službami, které se vždy řídily individuálními potřebami klientů. Pomoc byla poskytována v přirozeném prostředí klienta se snahou co nejvíce minimalizovat hospitalizaci. Tento vzorový program byl úspěšný a následně byl zaveden v mnoha dalších zemích (Haasová, 2008, s. 308).

V České republice se začalo se zaváděním case managementu až po sametové revoluci, konkrétně v roce 1995. Většinou se spíše setkáváme s pojmem případové vedení, případová práce. Case management zatím není zahrnut do typologie sociálních služeb, přestože v ČR všechny existující týmy jsou vnímány a financovány jako sociální služby (Stuchlík, 2009, s. 145).

Z výše uvedeného je patrné, že case management je dodnes používán pro pacienty s psychiatrickou diagnózou. Jeho jednotlivé části lze však dobře použít i pro jiné cílové skupiny a to nejenom v podobě ambulantní, ale i v terénní podobě.

Stuchlík (2009, s. 142, 143) uvádí ve svém pojednání o case managementu také různé modely. Nejvíce podobný model, který lze využít i pro případovou konferenci je asertivní komunitní léčba (ACT). Tento model je zajímavý tím, že největší důraz je kladen na týmový přístup a na zajištění dostatečně kvalitního života pro klienta v jeho přirozené komunitě. Není však kladen důraz na zprostředkování dalších služeb.

Dalším pojmem je sociální případová práce. Sociální případová práce je proces využívající určitými sociálními institucemi k pomoci jednotlivcům, aby se zvládali lépe vyrovnávat se svými problémy ve společenském životě. Ačkoliv tato definice není dokonalá, zaslouží si pozornost, protože zahrnuje čtyři základní složky případové práce, které jsou ve vzájemném vztahu. Jedná se o osobu, problém, místo a proces. Proces zvaný sociální případová práce je postupná transakce (výměna) mezi sociálním pracovníkem a klientem. Zahrnuje řadu operací, spojených s řešením problémů, které probíhají v rámci smysluplného vztahu. Konec tohoto procesu je obsažen v jeho

prostředcích: působit na klienta takovým vlivem, aby dokázal najít efektivní způsob zvládnání svého problému nebo dokázat ovlivnit problém k jeho vyřešení nebo zmírnění jeho důsledků (Harris Perlman, H., 1957, s. 4,5).

1.3 Principy případové konference

Principy případové konference se odvíjí od charakteristických znaků případové práce. Principy určují způsob práce s klientem. Jak vyplývá z vymezení účastníků případové konference na Kyjovsku v kapitole 2., předmětnou cílovou skupinou budou děti a mládež včetně jejich rodin žijící v tomto regionu. Při definování hlavních zásad případové konference budu tedy pracovat s některými charakteristikami této cílové skupiny. Základní principy případové konference stanovilo MPSV, jejich rozšířenou verzí se lze inspirovat u občanského sdružení Rozum a cit⁵, které se dlouhodobě prakticky zabývá případovými konferencemi.

Základní principy případové konference podle manuálu MPSV jsou:

- ***Zájem dítěte a individuální přístup***

Pomoc a podpora je přizpůsobena podle potřeb dítěte

- ***Aktuálnost***

Případová konference vychází z aktuální životní situace, ve které se klient nachází

- ***Objektivita***

Získání objektivních informací z různých úhlů pohledu, nikoliv subjektivních, zastaralých nebo nepotvrzených informací.

- ***Důvěrnost, diskrétnost a bezpečí***

Při účasti je zachována mlčenlivost. Citlivé a osobní údaje jsou sdíleny s ohledem na potřebnost pro řešení konkrétní situace. Informace dalším subjektům jsou poskytnuty pouze s klientovým souhlasem. Výjimku tvoří případy, které jsou stanoveny zákonem.

⁵ Občanské sdružení Rozum a Cit je nezisková organizace, která dlouhodobě podporuje myšlenku náhradní rodinné péče v České republice. (www.rozumacit.cz)

- ***Spolupráce***

Spolupráce probíhá mezi klientem, rodinou a zainteresovanými stranami, které spolupracují i navzájem.

- ***Koordinace***

Případová konference nabízí pomoc klientovi a jeho rodině jasný a jednotný cíl.

- ***Efektivita***

Zainteresovanému klientovi přináší vysokou efektivitu pomoci jednotný cíl a postup. (Metodické doporučení MPSV č. 2/2010 pro postup orgánů sociálně-právní ochrany dětí při případové konferenci)

Rozum a cit rozšířil tyto základní principy o:

- ***Přirozené podpůrné prostředí***

Pomoc a podpora je řazena nejprve do přirozeného prostředí, přičemž je respektována přirozená rodinná vztahová síť. To znamená, že situace je řešena pomocí běžně dostupných služeb s vytvářením přirozeného podpůrného prostředí. Pomoc přichází přednostně svépomocně, od rodiny, blízkého okolí a od organizací a služeb v regionu.

- ***Podpora samostatnosti a zaměření na silné stránky klienta***

Podporou je aktivní účast a samostatnost klienta.

- ***Respekt a partnerství***

Individuální odborné znalosti a zkušenosti a názory a pohledy ostatních jsou plně respektovány a přijímány.

- ***Spolupráce, týmový přístup a koordinace péče***

Koordinace pomoci probíhá jedním subjektem, přičemž spolupráce je navázána se všemi potřebnými zdroji pomoci (cílem je jak práce s dítětem, tak i s rodinou a s ostatními profesionály a organizacemi) Mezi subjekty je spolupráce, zajišťuje se vzájemné předávání informací a návaznost péče, předchází se i duplicitním intervencím.

- ***Kontinuita péče***

Podle aktuálních potřeb klienta je pomoc a podpora poskytována průběžně. Dále je vypracován individuální plán péče, který je průběžně vyhodnocován. Větší pozornost je věnována při předávání péče o dítě a rodinu dalším subjektům. Jedná se například o umístění dítěte mimo rodinu, při stěhování rodiny nebo odchodu dítěte z ústavního zařízení apod. (Rozum a cit, 2013 [on -line])

Haasová (2008, s. 306) ve svém textu o případové práci uvádí tyto její charakteristické znaky, které lze uplatnit i ve vztahu k případové konferenci:

- podpora je poskytována podle potřeb klientů,
- přizpůsobí se klientovi ve své délce, intenzitě apod.,
- pracuje s dostupnými schopnostmi klienta a rozvíjí je,
- snaží se být asertivní, preferuje využívání zdrojů z přirozeného prostředí klienta,
- staví na vztahu mezi koordinátorem (case managerem) a klientem,
- klient rozhoduje o případných intervencích.

Tyto znaky dále rozepisují z toho důvodu, že z dlouholeté praxe v nízkoprahovém zařízení pro děti a mládež je tento způsob práce účinný pro navázání kontaktu s klientem.

- ***Podpora je poskytována podle potřeb klientů***

Občanské sdružení Rozum a cit ve své publikaci k případovým konferencím (Šťastná, 2011, s. 4) vymezuje tytéž zásady jako manuál MPSV, které jsou zaměřeny právě na již zmíněnou cílovou skupinu dětí a jejich rodin. Určuje potřeby dítěte jako prvotní, taktéž musí být respektována individuální situace každého z dětských klientů a brán zřetel na celkovou situaci rodiny a souvislosti.

- ***Podpora se přizpůsobí klientovi***

Nedílnou součástí účinného řešení klientovy situace je přizpůsobení intenzity a délky podpory klientovým možnostem a tempu. Také není vhodné využívat nástroje, které jsou klientovi cizí nebo které není schopen přijmout. Klient je podporován v samostatnosti – definuje své cíle, podílí se na hledání řešení, je aktivní v realizaci cílů. (Metodika NZDM Wu-Wej, 2012, s. 4)

- ***Práce s dostupnými schopnostmi klienta a jejich rozvoj***

Každý klient, i ten který je vnímán jako problematický, má svoje pozitivní stránky. Má zdroje, schopnosti a dovednosti, na kterých je možno stavět a podporovat je, aby klient mohl být aktivně účasten na celém procesu. Je důležité se při veškeré práci případové konference na tyto možnosti zaměřit a nestigmatizovat klienta, který si většinou už nějakou negativní „nálepkou“ nese. Je nezbytné mít na paměti, že sociálně patologické jevy, které se mohou v souvislosti s případem klienta objevit, nevypovídají nic o jeho schopnosti fungovat v sociálních vztazích, v zaměstnání a jiných oblastech života (Stuchlík, 2009, s. 146).

- ***Asertivita***

Asertivita při případové práci zahrnuje aktivitu koordinátora nebo některého z účastníků případové konference při nabízení pomoci. Podle Stuchlíka (2009, s. 146) není možné spoléhat na to, že klient požádá o pomoc sám. Je třeba ho najít, pomoc nabídnout. Předpokladem je, že koordinátor musí mít přehled o klientově situaci.

- ***Preference využívání zdrojů z přirozeného prostředí klienta***

Při naplňování potřeb klienta se vychází z využívání jeho přirozených zdrojů, pomoc je zasazena do jeho prostředí a opírá se o nejbližší rodinnou a sociální síť. Pro řešení případu se použijí dostupné služby a klade se důraz na svépomoc, na vytvoření takové struktury zdrojů - jak rodiny, okolí (přátelé, známí), služeb atd., aby se klient neocítl znovu v podobné situaci a předešlo se tak recidivě problému (Horák, 2011)

- ***Důležitost vztahu mezi koordinátorem (case managerem) a klientem***

Případové konferenci předchází dílčí řešení případu některým z odborníků a poskytovatelů služeb, kteří posléze vytvoří multidisciplinární tým. Předpokladem pro dobrý průběh procesu je, že klient má navázán vztah k pracovníkovi či pracovníkům některého ze zúčastněných subjektů. A to takový vztah, ve kterém vystupuje jako aktivní činitel a partner. Vztah musí být založen na vzájemné důvěře a respektu (Kopřiva, 2011, s. 122).

- ***Klient rozhoduje o případných intervencích***

Při práci s klienty, kteří jsou nezletilí, případně nějakým způsobem znevýhodnění, může dojít k situaci, kdy některá rozhodnutí mohou být v jejich zájmu, ale nejsou

v souladu s jejich přáním. Koordinátor a všichni účastníci případové konference by měli spolu s klientem (klienty) vytvořit podrobný plán předcházení těmto krizovým situacím a respektovat klientovy volby, kdykoliv je možnost (Šťastná, 2011, s. 8).

2 Účastníci případové konference

Existují situace, které jsou natolik komplikované a bez koordinované multidisciplinární spolupráce odborníků, rodičů i dětí jsou obtížně řešitelné. Zároveň ohrožují nebo mohou významným způsobem ohrozit naplňování potřeb dítěte, jeho další zdravý vývoj a sociální podmínky rodiny. Proto je nezbytné, aby se případových konferencí účastnily všechny subjekty, které s klientem (rodinou, dítětem) pracují (Bechyňová, 2012, s. 45)

Dle metodického doporučení MPSV mohou být účastníky případové konference všichni, kdo ze zákona mají právo nebo povinnosti vystupovat k ochraně a zájmu dítěte. Nejenom účast odborníků, kteří jsou odpovědní za výchovu dítěte, ale i účast dítěte na jednáních je samozřejmostí.

To znamená, že účastníkem PK je vždy orgán sociálně právní ochrany dětí (dále OSPOD) na konkrétním nejbližším městském úřadě, který vystupuje v roli takzvaného garanta. Dále záleží na případě rodiny, dítěte nebo osob odpovědných za výchovu dítěte. Podle struktury případu mohou být dále přizváni následující subjekty: zástupci nestátních neziskových organizací, zástupci škol a školských zařízení, lékaři, zdravotnické nebo jiné zařízení pro péči o dítě, příslušníci policie, soudci, státní zastupitel, právní zástupce, zástupce probační a mediační služby a další odborníci na poli sociální problematiky. MPSV dále doporučuje počet účastníků procesu kolem 10 až 15 osob. (Metodické doporučení MPSV č. 2/2010 pro postup orgánů sociálně-právní ochrany dětí při případové konferenci)

K této tématice bych chtěla poukázat na článek Romana Baláže v časopisu Sociální práce/sociální práce 2011/2 pod názvem Sociálně-právní ochrana je především o hledání cesty, kde v rámci své praxe hovoří Iva Bartošová, vedoucí oddělení sociálně-právní ochrany dětí při sociálním odboru pardubického magistrátu o spolupráci a koordinaci sociální pracovnice OSPOD. Bartošová uvádí, že bez spolupráce s dalšími organizacemi se OSPOD neobejde a říká: „My děláme ve své podstatě manažerství sociálně-právní ochrany dětí. Spolupracujeme se školami, úřady dávkového systému,

pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími poradnami, lékaři, psychology, pedopsychiatrem a samozřejmě s nestátními neziskovými organizacemi,“ a k tomu dodává: „Nestátní neziskové organizace nám velmi pomáhají a ulehčují zejména v oblasti terénní sociální práce. V rámci sanace rodiny nám neziskovky významně pomáhají pokrýt naše absence v terénní práci.“ (Baláž, r. 2011, str. 19 – 21).

Na následujících řádcích ilustruji možné složení a přínos účastníků případové konference. Vzhledem k tomu, že případová konference nabízí při řešení jednotlivých případů možnost zainteresování širokého spektra možných účastníků, vymezím v této kapitole potencionální účastníky procesu na Kyjovsku.

Obrázek č. 1 Účastníci případové konference

2.1 MODERÁTOR

Bechyňová (2012, s. 71) popisuje moderátora jako osobou, která má na starosti celý průběh případové konference. Je to vyškolený odborník, který by měl být nestranný a měl by podporovat a pomáhat zúčastněným tak, aby spolupracovali na výsledku, který bude směřovat k naplnění stanoveného cíle. „Je odborníkem na vedení procesu, komunikaci, skupinovou dynamiku i na téma setkání“ (Bechyňová, 2012, 71).

Z toho vyplývá, že moderátor je hlavní postavou celého procesu případové konference (viz. obrázek č. 1).

Moderátor je osloven většinou pracovníkem OSPOD, následně (pokud jde o těžký případ) by se měl moderátor zúčastnit koordinační rady, kterou zajistí svolavatel případové konference. Koordinační příprava má nastínit moderátorovi, zda mají účastníci rozdílné názory nebo hrozí možnost konfliktu. Výhody přítomnosti moderátora jsou následující: účastníci budou mít stejný prostor se vyjádřit, bude jim poskytnut prostor pro vyrovnanou diskusi, budou aktivně zapojováni do procesu PK, budou více otevření a porozumění mezi účastníky PK bude taktéž lepší, budou směřováni k cíli a průběžně posilováni smyslem jednání, budou motivováni ke spolupráci v průběhu i po ukončení PK, bude posílena odpovědnost účastníků za realizaci kroků přijatého plánu. „Moderátor nemá žádnou osobní zkušenost s rodinou, jejíž obtíže budou tématem jednání. Pouze je ovlivněn profesní zkušeností, znalostí rodiny, komunikačními dovednostmi, emocemi apod. svých kolegů“ (Bechyňová, 2012, s. 71 – 80).

Bechyňová (2012, s. 75 – 78) doporučuje strukturovanost PK, z důvodu přehlednosti, jasně daného cíle, který je ověřitelný podle principů SMART⁶, upřesnění role svolavatele, informací o rodině a o počtu účastníků a délce jednání, informací o komunikačních potížích a doladění organizačních záležitostí.

2.2 OSPOD

Dalším nezastupitelným subjektem je OSPOD.

⁶ SMART převzato z anglického jazyka znamená: Specific, Measurable, Accepted, Realistic, Trackable. To znamená stanovovat cíle tak, aby byli konkrétní, měřitelné, akceptované, reálné, časově ohraničené.

OSPOD provádí preventivní a poradenské činnosti. Zabývá se zejména dětmi, kterým zemřeli rodiče nebo u kterých si rodiče nebo jiné osoby, do jejichž péče byli svěřeni, neplní své povinnosti vůči dítěti nebo zneužívají svých práv. Dalšími objekty zájmu OSPOD jsou děti, které se potýkají s výchovnými problémy, jako jsou například záškoláctví, útoky z domu, páchají trestnou činnost apod. (Zákon č.359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů)

Ze zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně – právní ochraně dětí vyplývá, že ochranu zajišťují orgány sociálně-právní ochrany, a to:

- „a) krajské úřady,
- b) obecní úřady obcí s rozšířenou působností,
- c) obecní úřady,
- d) ministerstvo,
- e) Úřad,
- f) obce v samostatné působnosti,
- g) kraje v samostatné působnosti,
- h) komise pro sociálně-právní ochranu dětí,
- ch) další právnické a fyzické osoby, jsou-li výkonem sociálně-právní ochrany pověřeny.“

Zjednodušeně lze říci, že orgán sociálně-právní ochrany dětí je odbor péče o děti a mládež na městských úřadech. Tento orgán zastupuje zájmy dítěte v řízeních, v nichž se rozhoduje o nezletilých dětech. OSPOD zajišťuje především práva dítěte na jeho příznivý vývoj a řádnou výchovu, ochranu oprávněných zájmů dítěte a působení směřující k obnově narušených funkcí rodiny. (Bechyňová, Konvičková, 2011, s. 46)

„OSPOD bývá zpravidla koordinátorem PK a v jejím průběhu i mezi jednotlivými PK garantuje řádnou sociálně-právní ochranu dítěte v souladu se zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.“ (Bechyňová, 2012, s. 45)

V článku Romana Baláže popisuje Iva Bartošová pracovníka OSPOD jako manažera, který řídí tým odborníků na jednotlivých případech dětí. (Sociální práce/sociální práce, 2/2011, s. 20)

2.3 Rodina

Dříve než vysvětlím roli jednotlivých aktérů z rodiny, chci vysvětlit pro jaké rodiny je případová konference vhodná.

„Do relativně nedávné doby se teorie a pozornost pomáhajících profesionálů zaměřovala na odhalování a vysvětlování toho, co nefunguje. Rodina má vážné těžkosti ve více sférách svého fungování jako je bydlení, finance, výchova dětí, partnerské vztahy, vztahy k členům rodiny, vztahy k institucím, konflikty se zákonem, nemoci, závislosti. Toto označení není nutné považovat za stigmatizující nálepkou, zdůrazňuje komplexní povahu potřeb takto označených rodin. V soudobé literatuře jsou označovány jako rodiny se zvláštními potřebami“ (Matoušek, 2010, s. 17).

Také Bechyňová, Konvičková (2011, s. 52) zmiňují, že rodiny, které potřebují podporu v péči o děti a zajištění stabilního fungování, profesionálové označují nejrozličnějšími nálepkami, např. asociální, nepřizpůsobivé rodiny, rodiny zanedbávající děti, rodiny, které nemají o děti zájem.

2.3.1 Rodiče

Dle Bechyňové je účast rodičů na případové konferenci důležitá z důvodu využití jejich aktivity ve prospěch svého dítěte. Rodiče by měli být všemi účastníky přijímáni a měli by k nim přistupovat jako k partnerům, protože se také podílejí na vytvoření optimálního řešení jejich situace. Rodiče by měli být využiti jako experti na život svých dětí. Rodiče mají právo rozhodovat, zda se zúčastní celé případové konference nebo jen její části. Po celou dobu by se rodiče měli cítit dobře. Pouze OSPOD po důkladném zvážení může rozhodnout o neúčasti rodičů na případové konferenci (Bechyňová, 2012, s. 49 - 50).

Rodiče by měli být na případovou konferenci připraveni. Informace rodičům poskytuje pracovník, kterého rodiče znají a mají k němu důvěru. Informace by měli být rodičům předávány v prostředí, kde se cítí dobře. Pracovník seznámí rodiče s případovou konferencí tak, aby rozuměli pojmu případová konference, byli obeznámeni se strukturou případové konference, rozuměli cíli případové konference, věděli, kdo se případové konference zúčastní a jaká je jejich role. Po předání informací

o případové konferenci by rodiče měli být emočně i věcně schopni být partnery odborníkům (Bechyňová, 2012, 50).

2.3.2 Dítě

Bechyňová ve své knize píše, že hlavním vodítkem pro osobní účast dítěte na případové konferenci je odpověď na otázku: Jaká jsou očekávání spojená s osobní účastí dítěte na případové konferenci? Co by tato účast přinesla samotnému dítěti? (Bechyňová, 2012, s. 52)

Důvody, proč by se dítě nemělo zúčastnit případové konference, jsou následující: v diskusi nemůže být dítě rovnocenným partnerem dospělým, jeho představy, vnitřní svět, očekávání a přání jsou odlišné od pohnutek dospělých, nerozumí termínům na jednání a nedokáže si je spojit se skutečným významem, při vyhodnocování a plánování nelze přenášet odpovědnost na dítě. I přesto jsou názory dítěte na danou situaci důležité a měly by být vyjádřeny na případové konferenci prostřednictvím jiné osoby např. klíčovým pracovníkem, psychologem nebo terapeutem. Tato osoba by měla dobře znát dítě po stránce jeho vyspělosti, názorové a emoční, měla by znát jeho postoje k řešení situace a cíli jednání, měl by být mezi nimi důvěrný vztah, měla by zaujímat neutrální postoj k řešení situaci a k cíli jednání a v neposlední řadě by měla umět skutečně hájit potřeby a zájmy dítěte. V případě, že se případové konference dítě (adolescent) zúčastní, je potřeba, aby byl obeznámen s případovou konferencí, tak jako u dospělého. (Bechyňová, 2012, s. 52 – 54)

2.4 Nestátní neziskové organizace

„Jde o nestátní neziskové organizace (dále jen NNO) poskytující dítěti a rodině aktuálně či v minulosti činnosti sociálně-právní ochrany či sociální služby rodině, popřípadě jim hodlající tyto činnosti nabídnout“ (Bechyňová, 2012, s. 45). Bechyňová (2012, s. 55 – 56) uvádí, že pracovníkům, kteří poskytují rodinám sociální služby, vyplývá ze zákona o sociálních službách povinnost realizovat pouze ty činnosti, které si u nich rodina z pozice uživatele služby objedná. Proto pracovník NNO pouze nabízí možnost svolat PK jako jednu z variant řešení její situace. Pracovník NNO se nesmí

účastnit PK bez svolení rodiny, v případě svolání PK jiným svolavatelem, než je OSPOD. Dále se pracovník NNO účastní PK jakožto iniciátor a klíčový pracovník.⁷

Na Kyjovsku s dětmi a jejich rodinami pracují: Orgán sociálně právní ochrany dětí (dále jen OSPOD), Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Wu-Wej při Charitě Kyjov Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi při Občanském sdružení Krok., taktéž jsou Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi poskytovány Centrem sociálních služeb Kyjov příspěvková organizace města Kyjova. (Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Kyjovsku do roku 2012, s. 92)

2.4.1 Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (dále NZDM)

Služby NZDM mohou být poskytovány ambulantním nebo terénním způsobem, mohou být poskytovány i anonymně. Jsou určeny dětem a mládeži ve věku 6 až 26 let, které jsou ohroženy nežádoucími sociálně patologickými jevy (např. záškoláctví, experimentování s drogami). Služby mají za cíl předcházet nebo snižovat sociální a zdravotní rizika, která souvisí s negativním životním stylem. NZDM napomáhá lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace. (Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů)

Základní činnosti NZDM jsou:

- „a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.“ (Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů)

⁷ Klíčový pracovník – kterýkoliv odborník, jenž je v kontaktu s dítětem i rodinou a zjistí obtíže, které nemůže z různých důvodů řešit sám s rodinou.

2.4.1.1. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Wu-Wej při Charitě Kyjov (dále NZDM Wu-Wej)

Na Kyjovsku jsou služby NZDM Wu-Wej⁸ poskytovány dětem a mládeži ve věku 11 – 26 let. Primárně se zabývají cílovou skupinou 11 – 20 let. Způsob poskytování služeb je formou ambulantní i terénní. Zásady, kterými se služba řídí, jsou:

- Nízkoprahovost

Pracovníci se snaží pracovat na maximální přístupnosti zařízení pro cílovou skupinu, tedy odstranit časové, psychologické, prostorové a finanční bariéry a vytvořit prostředí blízké přirozenému prostředí cílové skupiny.

- Respekt

Pracovníci respektují individualitu každého uživatele služby, jeho svobodu a osobní potřeby. V pravidlech NZDM Wu-Wej je zakotven základní požadavek na respekt mezi uživateli služby k sobě navzájem. Pracovníci respektují uživatele jako svébytnou osobnost, schopnou samostatně rozhodovat o sobě a o své životní situaci.

- Aktuálnost a flexibilita

Pracovníci flexibilně reagují na aktuální situaci – změnu cílové skupiny, aktuální potřeby uživatelů služeb, přizpůsobením programů či volnočasové nabídky.

- Anonymita a mlčenlivost

Příchozí mají možnost využít služeb NZDM Wu-Wej anonymně, bez poskytování osobních údajů, nebo poskytují takové informace, které uznají za vhodné. Pracovníci či případní dobrovolníci jsou vázáni mlčenlivostí, bez svolení uživatele nemohou šířit informace, které se od něj dozvěděli, s výjimkou ohlašovací povinnosti podle trestního zákona. (Metodika NZDM Wu-Wej, 2012 s. 3)

V NZDM Wu-Wej sociální pracovníci v základě poskytují základní sociální poradenství a služby sociální prevence. Služby sociální prevence napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou vyloučením ohroženy pro svoji krizovou situaci, životní návyky a způsob života. Služby sociální prevence napomáhají osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a vedou k ochraně společnosti před

⁸ www.wu-wej.estranky.cz

vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů. (Metodika NZDM Wu-Wej, 2012, s. 4)

2.4.2 Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (dále SAS pro rodiny s dětmi)

SAS pro rodiny s dětmi vymezuje § 65 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách následovně: Jedná se o terénní nebo ambulantní služby, které se poskytují rodině s dětmi, kde je vývoj dítěte ohrožen a to prostřednictvím dlouhodobé krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží zvládnout bez pomoci, a kde je možné riziko ohrožení vývoje dítěte.

SAS pro rodiny s dětmi obsahuje tyto základní činnosti:

„a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,

- pracovně výchovná činnost s dětmi,
- pracovně výchovná činnost s dospělými, např. podpora a nácvik rodičovského chování včetně vedení hospodaření a udržování domácnosti, podpora a nácvik sociálních kompetencí v jednání na úradech, školách, školských zařízeních,
- nácvik a upevňování motorických, psychických a sociálních dovedností dítěte,
- zajištění podmínek a poskytování podpory pro přiměřené vzdělávání dětí,
- zajištění podmínek pro společensky přijatelné volnočasové aktivity,

b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,

- doprovázení dětí do školy, školského zařízení, k lékaři, na zájmové aktivity a doprovázení zpět,

c) sociálně terapeutické činnosti

- socioterapeutické činnosti, jejichž poskytování vede k rozvoji nebo udržení osobních a sociálních schopností a dovedností podporujících sociální začleňování osob,

d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,

- pomoc při vyřizování běžných záležitostí

- pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s rodinou a pomoc a podpora při dalších aktivitách podporujících sociální začlenění osob.“ (Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů)

2.4.2.1. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi při Občanském sdružení Krok (dále SAS pro rodiny s dětmi O. s. Krok)

Služby SAS pro rodiny s dětmi O. s. Krok⁹ jsou poskytovány cílové skupině, kterou tvoří děti a mládež od 6 do 26 let, rodiny s dětmi. SAS pro rodiny s dětmi O. s. Krok nabízí klientům společné řešení těžkých životních situací, které mohou být spojené s problémy v sociální, psychické, osobní, vztahové či jiné oblasti. Služba je prováděna jak terénní, tak i ambulantní formou. (Agentura pro občany O. s. Krok, 2011, s. 4)

Poskytování služeb SAS pro rodiny s dětmi O. s. Krok se řídí následujícími zásadami:

- Dodržování práv uživatelů,
- respektování volby uživatelů,
- individualizace podpory,
- zaměření na celek,
- flexibilita. (Čermáková, Johnová, 2002, s. 16)

2.4.2.2. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi při Centru sociálních služeb Kyjov příspěvkové organizace města Kyjov (dále SAS pro rodiny s dětmi CSS)

SAS pro rodiny s dětmi CSS¹⁰, jsou poskytovány terénní i ambulantní formou. Cílovou skupinou jsou rodiny s dětmi v nepříznivé situaci (finanční potíže, výchovné problémy, znevýhodnění při péči o domácnost a další), matky s dítětem, těhotné ženy, rodiny, které usilují o návrat odebraných dětí, děti a mládež ze sociálně problematického prostředí. (Centrum sociálních služeb, Standardy kvality, 2009, s. 3)

⁹ www.oskrok.cz

¹⁰ www.css-kyjov.cz/socialne-aktivizacni-sluzby-pro-rodiny-s-detmi

Cílem služeb je podpora rodin v potížích tak, aby mohla plnit svoje základní funkce. Cíle jsou dosahovány prostřednictvím následujících principů:

- Rovnost
- respektování práv,
- úcta a zachování lidské důstojnosti,
- podpora samostatnosti
- diskrétnost a mlčenlivost
- flexibilní přizpůsobení poskytovaných služeb
- individuální přístup
- bezpečné a odborné služby.(Centrum sociálních služeb, Standardy kvality, 2009, s. 4)

2.5 Další možné zainteresované organizace

Další možné zainteresované organizace, které se mohou účastnit případových konferencí, lze najít v Adresáři organizací pomáhajících občanům Kyjovska. Do této kapitoly jsem zařadila organizace, které poskytují služby rodině a nebo dítěti.

Pedagogicko psychologická poradna Kyjov¹¹ – poskytuje péči klientům ve věku od 3 let až do ukončení středního vzdělávání. Nabízené služby jsou: psychologická péče, speciálně pedagogická péče, prevence sociálně-patologických jevů, reedukační programy. (Pedagogicko psychologická poradna Kyjov, 2013 [on -line])

Speciálně pedagogické centrum Kyjov¹² (dále SPC) – poskytuje služby dětem předškolního a školního věku. SPC poskytuje např. psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku, vyšetření školní zralosti, návrhy vzdělávacích programů, pomáhá při vytváření individuálních vzdělávacích plánů atd. Služby mohou být poskytovány na základě žádosti rodiče, školského a zdravotního zařízení nebo OSPOD. (Speciálně pedagogické centrum Kyjov, 2013 [on -line])

¹¹ www.ppp-hodonin.eu

¹² www.skolazahumnykyjov.cz

Sociálně-psychiatrické centrum Fénix Kyjov¹³ – je registrovaná zdravotní a sociální instituce, jejímž cílem je koordinace, návaznost a propojenost péče o cílovou skupinu. Provozuje psychiatrickou, psychologickou, adiktologickou ambulanci a psychoterapeutické služby klientům ve věku od 11 let do stáří. Klienti můžou využít i krizovou intervenci. (Sociálně-psychiatrické centrum Fénix Kyjov, 2013 [on -line])

Kontaktní centrum Kyjov¹⁴ - víceúčelová drogová služba – nízkoprahové ambulantní zařízení, které se zabývá drogovou problematikou, vychází ze zákona o sociálních službách. Je určena pro osoby závislé na nealkoholových drogách od 15 let. (Výroční zpráva Charita Kyjov 2010, s. 22)

K případové konferenci mohou být přizváni také odborníci, kteří nemusí být z Kyjovska nebo se nemusí primárně zabývat cílovou skupinou rodin s dětmi. Jedná se například o následující organizace:

Probační a mediační služba Hodonín¹⁵ – hlavní náplní služby je zprostředkování efektivního a společensky prospěšného řešení konfliktů spojených s trestnou činností, současně organizuje a zajišťuje výkon alternativních trestů a opatření s důrazem na zájmy poškozených, ochranu komunity a prevenci kriminality. (Probační a mediační služba ČR, 2013 [on -line])

Středisko výchovné péče Brno¹⁶ – specializuje se na děti a mladistvé, ve věku od 6 let do ukončení střední školy, s negativními projevy chování. Poskytuje preventivně výchovnou péči, pokud nejsou důvody pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy. Působí hlavně v oblasti sociální prevence a prevence sociálně patologických jevů mezi dětmi a mladistvými. (Středisko výchovné péče Brno 2013 [on -line])

Nezastupitelnou úlohu v účasti na případových konferencích mají pracovníci zdravotních a školských zařízení. Jedná se například o: třídního učitele, výchovného poradce, ředitele, sociální pracovníci, pediatra, praktického lékaře, odborného lékaře, zdravotní sestru a další pracovníci, kteří s rodinou nebo s dítětem pracují či pracovali.

¹³ ww.fenix-centrum.cz

¹⁴ www.kyjov.caritas.cz/sluzby/k-centrum-viceucelova-drogoval-sluzba

¹⁵ www.pmscr.cz/

¹⁶ www.svpbrno.ic.cz/

Struktura případové konference

Případová konference (dále PK) je proces, při němž se setkává multidisciplinární tým v rámci řešení jednotlivých případů, které jsou zaměřeny na řešení obtížných situací, ve kterých se ocitnou rodiny s dětmi. Následující kapitola obsahuje pohled na jednotlivé fáze procesu, které jsou nezbytné pro zabezpečení úspěšného průběhu a správné dynamiky skupiny účastníků PK.

Obrázek č.2 Proces případové konference

O. s. Střep¹⁷ ve své publikaci Sanace je spolupráce, metodická doporučení (2011) uvádí následující fáze případové konference: Přípravná fáze, realizační fáze a závěrečná fáze (viz. Obrázek č. 2). Tyto fáze popíše v následujícím textu.

2.6 Přípravná fáze

Tato fáze je nejdůležitější v celém procesu. Je důležité si ujasnit, kdo aktuálně s rodinou či jeho jednotlivými členy pracuje nebo bude pracovat. Je to významné z toho důvodu, že pracovník nebo zařízení, které s klientem pracuje nejdéle či má k němu klient největší důvěru, se stane klíčovým pracovníkem klienta i pro případovou konferenci. (O. s. Střep, 2011, s. 17)

¹⁷ Posláním sdružení je pomáhat dětem (0 – 15 let), jejichž vývoj je ohrožen v důsledku existence rizik a/nebo různé míry zanedbávání péče v rodinách. Nástrojem pomoci je poskytování sociálních služeb (s aspektem sociální rehabilitace, integrace, vyrovnávání příležitostí a vazeb na dodržování lidských práv), které mají charakter služeb veřejně prospěšných. Příjemcem této pomoci je nejen dítě, ale celá jeho rodina. Prostředkem je sociální a rodičovský výcvik - stimulace a rozvoj osobnosti dítěte, nácvik a podpora rodičovského chování, úprava rodinných a sociálních podmínek celé rodiny. Cílem je zabránit odebrání dítěte z rodiny, nebo umožnit jeho návrat zpět domů ze zařízení pro výkon ústavní výchovy či z jiných typů rezidenčních služeb. (www.strep.cz)

Klíčový pracovník se stává iniciátorem PK, tím, který dá přímý podnět pro společné setkání. Jeho úkolem je sdělit svolavateli co by mělo být cílem PK. Může pojmenovat rizika, která ohrožují dítě a vedou k iniciaci svolání multidisciplinárního týmu. Iniciátor může být také sama ohrožená rodina. (O. s. Střep, 2011, s. 21)

Další důležitou osobou v přípravné fázi je svolavatel PK. V optimálním případě se jedná o pracovníka OSPOD. Pokud PK svolá jiný subjekt, může se stát, že někteří z oslovených odborníků na toto pozvání nebudou reagovat. Svolavatel také motivuje pozvané subjekty k účasti na PK. Role svolavatele obsahuje informování rodičů ohroženého dítěte kvůli možnosti formulovat jejich očekávání a rozhodnutí, zda chtějí být na celé PK přítomni nebo pouze na části, která je věnována výstupům. (O. s. Střep, 2011, s. 21, 22)

Zajistíme zdroje pro průběh PK: informace o rodině získané rozhovorem s rodinou nebo dítětem, případně šetřením v místě bydliště klientů, vzájemná výměna informací mezi dalšími odborníky a subjekty, které pracují s rodinou. (O. s. Střep, 2011, s. 17)

Podstatnou součástí přípravné fáze je stanovení reálného počtu účastníků PK, protože ideální časové rozhraní každé PK je kolem dvou hodin. Pokud by se PK účastnilo příliš mnoho zainteresovaných subjektů, docházelo by k nadměrným požadavkům na rodinu, která by situaci nemusela zvládnout a tím by se PK stala kontraproduktivní. (O. s. Střep, 2011, s. 20)

Každý účastník PK dostane písemnou pozvánku (viz. příloha č.2), ve které je obsaženo místo konání, čas, cíl, program a seznam pozvaných subjektů. Tuto pozvánku má na starosti svolavatel. (O. s. Střep, 2011, s. 17)

2.7 Realizační fáze

Průběh každé realizační fáze PK může být různorodý. Tato různorodost závisí na cílech a druhu PK, která může být první, následná, závěrečná nebo krizová. Každá PK má svůj úvod, diskusi a závěr. Nedílnou součástí je zápis (viz. příloha č.3), který je zhotoven během PK a podepsán všemi přítomnými. (O. s. Střep, 2011, s. 18, 19)

2.7.1 Úvod realizační fáze

Na začátku každé případové konference je důležité podepsat prezenční listinu a prohlášení o mlčenlivosti (viz. příloha č.4). Následně se všichni zúčastnění představí a dohodnou se na délce PK. Moderátor, kterým je nezávislý odborník z podobného oboru, stanoví, kdo **provede zápis** a za celý proces PK odpovídá. To znamená, že sleduje čas, podněcuje k vyjadřování názorů, avšak je nehodnotí. Kontroluje vazbu případných dílčích cílů na stanovený hlavní cíl PK. V případě, že je třeba přijmout zásadní rozhodnutí, obrací se na klíčového pracovníka (iniciátora), současně si u něj a jednotlivých členů týmu ověřuje odborný obsah a kvalitu výstupů PK. (O. s. Střep, 2011, s. 22, 23)

Moderátor má na paměti, že stanovený cíl musí splňovat SMART kritéria, kterými jsou:

- Specifičnost – konkrétní, nezahrnuje příliš četné úkoly, obsahuje přesný popis projektu
- Měřitelnost – poznáme, kdy cíle dosáhneme nebo kdy se jeho dosažení přibližujeme či naopak
- Akceptovatelnost – odpovídá potřebám klienta a jednotlivé strany souhlasí s cílem i s tím, co pro jeho naplnění udělají
- Realnost – můžeme jej dosáhnout za daných podmínek a s danými prostředky
- Termínovanost – obsahuje časový rámec pro řešení a termíny jsou závazné.(Metodika NZDM Wu-Wej, 2012, str. 4)

2.7.2 Řízená diskuse

V řízené diskusi má každý odborník přiměřeně stejnou dobu na vyjádření se k situaci. Pojmenují se rizika, hledají se zdroje pro řešení, navrhnou a přiřadí se činnosti ke stanoveným cílům. Jednotlivé činnosti se rozdělí mezi účastníky PK. Pokud jsou na PK přítomni rodiče, dítě nebo další osoba, je poskytován prostor pro jejich náměty, tak aby byla situace vyvažována a necítili znevýhodnění mezi týmem odborníků. (o. s. Střep, 2011, s. 18)

2.7.3 Výstupy

Ve fázi výstupů je významná skupinová dohoda o dílčích úkolech individuálního plánu (viz. příloha č.5) a dohoda o způsobu komunikace a sdílení informací o aktuálním dění ohledně rodiny. Rodina, v případě účasti nebo neúčasti na PK, je s výstupy vždy seznámena, má možnost doplnit své návrhy a připomínky. U dítěte se podoba výstupů přizpůsobí s ohledem na jeho věk, zralost a potřeby. (o. s. Střep, 2011, s. 19)

2.8 Závěrečná fáze

Případová konference neznamena úspěšnost v sanaci rodiny, proto se v závěrečné fázi zpracovává plán udržitelnosti. Plán obsahuje důležité oblasti, ve kterých došlo ke kvalitativním změnám a indikátory, podle kterých je možné včas rozpoznat zhoršení situace. Vytvoří se krizový scénář, který pomůže rodině s nečekanou událostí. Je – li i nadále v rodině riziko ohrožující vývoj dítěte, je nutné tuto situaci zhodnotit. V tomto případě sociální pracovnice OSPOD podá soudu návrh na výchovné opatření, které bude adekvátní situaci dítěte. Vždy je nutné tyto informace sdělovat s respektem. Práce s rodinou nekončí, rodina je i dále podporována v odstraňování rizik. (o. s. Střep, 2011, s. 49)

PRAKTICKÁ ČÁST

Jednou z možností jak zavést případovou konferenci je použít projektový záměr, který jsem vytvořila. Tento projekt má za cíl vytvořit finanční rozpočet, který může pomoci zaškolit všech subjekt na Kyjovsku jednotným školitelem. Následující část představuje návrh projektového záměru. Uvádí předpokládané finanční nároky, řeší jednotlivé fáze před zahájením případové konference již na skutečném případě.

3 Projektový záměr případové konference na Kyjovsku

1) Jméno žadatele

Charita Kyjov, Palackého 194, 697 01 Kyjov, statutární zástupce Ing. Vladimír Měchura

Středisko NZDM Wu-Wej, vedoucí: Bc. Michaela Zelinková

2) Název projektu

Zavedení případové konference do praxe v regionu Kyjovsko

3) Název grantového programu

Zdroj financování¹⁸

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

4) Délka trvání projektu

1. 6. 2015 – 31. 5. 2016

¹⁸ Sociální služby, v nichž může být využita metoda case managementu lze financovat aktuálně z následujících dotačních titulů:

dotační MPSV na poskytování sociálních služeb

OPLZZ, Výzva č. 55 k předkládání individuálních projektů zaměřených na integraci příslušníků romských lokalit

OPLZZ, Výzva č. 19 pro předkládání grantových projektů v rámci oblasti podpory 3.2 – Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit: číslo globálního projektu: CZ.1.04/3.2.01

Výzva IOPu 3.1b) investiční podpora při zajištění dostupnosti takových služeb, které umožní návrat příslušníků nejvíce ohrožených sociálně vyloučených romských lokalit zpět na trh práce a do společnosti

OPLZZ, 3.2 Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit

(<http://www.socialni-zaclenovani.cz/case-management-v-socialnich-sluzbach>)

5) Shrnutí

V projektu jde o zavedení případové konference na Kyjovsku. To znamená sjednotit spolupráci a postup všech zúčastněných subjektů. Projekt bude probíhat jeden rok. V tomto roce je nejdůležitější první fáze projektu, která umožní, prostřednictvím získaných financí, proškolit všechny účastníky na PK jednotným školitelem. To napomůže k tomu, aby byla vymezena jednotná filosofie případové konference.

Subjekty se budou scházet jednou za čtrnáct dní, kde budou spolu konzultovat metody práce a jejich rozdělení rolí s ohledem na jejich kompetence¹⁹. Je to možnost si vyzkoušet způsob práce dříve než se do případové konference zapojí klient. Další součástí projektu bude případová konference proškolení odborným lektorem o vymezení filosofie, supervizní setkání a závěrečné zhodnocení, které bude následně publikováno²⁰. Prostory budou poskytnuty Městem Kyjov. Technické vybavení zajistí zařízení podílející se na případové konferenci. Předpokládané náklady projektového záměru na zavedení PK je 130 080,- Kč (rozpočet viz. příloha č. 1)

6) Cíl(e) projektu

Cílem projektu je zavedení a následná realizace případové konference v praxi, mezi státními a nestátními subjekty, které budou spolupracovat. Případová konference se bude zabývat cílovou skupinou rodiny s dětmi. Jedná se o nástroj pomoci v systému o ohrožené dítě a umožňuje, aby dítě stálo ve středu zájmu odborníků a hlavně vlastní rodiny.

Cíl se bude uskutečňovat prostřednictvím následujících dílčích cílů:

- vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny se záměrem nalézt optimální řešení
- vytváření osobních kontaktů a podpůrné sítě pro rodinu
- aktivizace rodiny
- koordinace péče
- získání nástroje pro kontrolu plnění domluvených kroků

¹⁹ Kompetence jednotlivých odborníků vymezuje zákon, podle kterého vykonávají svou činnost.

²⁰ viz. aktivita 7

7) Cílová skupina (skupiny) projektu

Cílovou skupinou projektu jsou děti a jejich rodiny jako nepřímí příjemci podpory a pracovníci zúčastněných subjektů jako přímí příjemci. Děti a rodiny budou pocházet z regionu Kyjovska, konkrétně z města Kyjova a přilehlých obcí.

Případová konference poslouží zejména tehdy, využíváme-li při práci s ohroženými dětmi prvky případového vedení. To znamená:

- využití klíčového pracovníka
- využití běžně dostupných zdrojů pomoci v okolí
- využití multidisciplinární spolupráce a koordinace pomoci

Klíčový pracovník

Role a pojetí pojmu klíčový pracovník bývají rozdílné, ale zpravidla se jedná o osobu, která provází klienta celým procesem pomoci a podpory a pomáhá najít pro něj vhodnou cestu v systému služeb.

8) Odůvodnění projektu

Případová konference je nástroj pomoci pro ohrožené rodiny s dětmi.

V našem zařízení se setkáváme s dětmi, které si neví rady s různými požadavky různých organizací. Jedním z důvodů může být, že naši klienti jsou v mnoha případech klienty OSPOD, sociálně aktivizační služby, probační a mediační služby nebo vyšli ze střediska výchovné péče a podobně. Každá z těchto služeb žádá po klientovi svůj individuální plán. Jednotlivé služby pracují svým postupem práce tak, aby dosahovaly specifických cílů dle standardů kvality poskytovaných služeb. Zavedení případové konference je způsob jak sjednotit subjekty. Jsme přesvědčení, že je výhodné se osobně se subjekty sejit, aby dítě mohlo stát ve středu zájmu, a pomoc se stane účinnou.

„Význam interdisciplinární spolupráce v ochraně dětí je nepřehlédnutelný a tvorba sítě pomoci je nezbytná, ale jako každou jinou síť je nutné ji nejprve navázat, propojovat a čas od času protržená oka opravit. K tomu je nutné mít po ruce nějaký materiál (z čeho) a místo (kde) síť uplést. Případové konference lze chápat zejména jako místo, kde lze tuto síť vytvářet, ale máme možnost si ji i okamžitě prověřit, zda je

dostatečně pevná a má dostatek ok a dítě v ohrožení s jistotou zachytí a opět je navrátí do bezpečí“ (Rozum a cit, Jak uspořádat případovou konferenci).

9) Popis aktivit projektu

Tabulka č.1 Harmonogram činností

<i>Předpokládaný kalendářní měsíc / rok</i>	<i>2015</i>											
Aktivity / měsíce od zahájení projektu (dle tabulky výstupů a finančního rámce)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Řízení projektu						✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Aktivita 1. Proškolení odborným lektorem						✓	✓	✓				
Aktivita 2. Setkání nad kazuistikami								✓	✓	✓	✓	
Aktivita 3. Supervizní setkání								✓				
Aktivita 4. Úvodní případová konference												✓
Aktivita 5. Opakovaná setkávání případové konference												
Aktivita 6. Zhodnocení přínosu procesu případových konferencí v regionu												
Aktivita 7. Tvorba publikace												
	<i>2016</i>											
Řízení projektu	✓	✓	✓	✓	✓							
Aktivita 1. Proškolení odborným lektorem												
Aktivita 2. Setkání nad kazuistikami												
Aktivita 3. Supervizní setkání				✓								
Aktivita 4. Úvodní případová konference												
Aktivita 5. Opakovaná setkávání případové konference	✓	✓	✓	✓								
Aktivita 6. Zhodnocení přínosu procesu případových konferencí v regionu				✓								
Aktivita 7. Tvorba publikace				✓	✓							

1. Proškolení odborným lektorem

Prvním krokem projektu bude jednotné vzdělání v oblasti případové konference, které bude v rozsahu 30 vyučovacích hodin. Vzdělání bude akreditováno a proběhne vždy jeden den v měsíci po dobu tří měsíců. Na závěr obdrží každý zúčastněný certifikát.

2. Setkání nad kazuistikami

Je důležité sjednotit postupy spolupracujících subjektů, vymezit kompetence a vyzkoušet si vzájemnou spolupráci a komunikaci. Realizátor připraví čtyři různé kazuistiky a ty budou následně konzultovány. Tato setkání budou probíhat jednou měsíčně po dobu čtyř měsíců.

3. Supervizní setkání

Setkání společně se supervizorem umožní práci pod dohledem supervizora a napomůže k řešení vztahů mezi jednotlivými subjekty.

4. Úvodní případová konference (4 setkání po 14 dnech)

Bude obsahovat následující strukturu: Stanovíme si cíl setkání (společně s klientem), zmapujeme okolí dítěte a přirozené zdroje pomoci, vytvoříme okruh osob a organizací, které jsou vhodné pro řešení situace, zvážíme účast klienta (rodičů i dítěte), připravíme klienta – společné stanovení cíle setkání, motivace k setkání, pokud si nepřeje být účasten, získat jeho vyjádření o očekáváních, zvážíme vyváženost zúčastněných a zajistíme zprávy a vyjádření účastníků, kteří se nemohou dostavit osobně. Moderátor bude řídit průběh a směřovat práci ke konkrétnímu výsledku. Součástí bude i podpora nezávislého odborníka, který umožní náhled nad případem. Případové konferenci se účastní celkem čtyřikrát.

5. Opakovaná setkávání případové konference

Opakovaná setkávání, které budou splňovat SMART kritéria.

6. Zhodnocení přínosu procesu případových konferencí v regionu

Prostřednictvím anonymních evaluačních dotazníků bude zjišťován přínos procesu a na závěrečném setkání všech zúčastněných odborníků bude možnost se otevřeně vyjádřit a dát podněty, které by měly být obsaženy v publikaci a být odrazovým můstkem pro další práci, případně i s jinou cílovou skupinou.

7. Tvorba publikace s výstupy projektu

Plánujeme vytvořit 100 kusů publikace, která bude evaluovat výstupy projektu a zhodnocení přínosu procesu případových konferencí v regionu. Tato publikace bude distribuována všem zúčastněným subjektům a dalším zájemcům o proces případové konference jako příklad dobré praxe. O zkušenostech ze zavedení případové konference na Kyjovsku, vyjde článek v místních novinách Kyjovské noviny.

10) Tým realizátorů projektu

Projekt bude realizován Charitou Kyjov. Konkrétně se bude jednat o středisko Nízkoprahový klub Wu - Wej. Na realizaci se bude podílet vedoucí střediska, která má

dvanáctiletou zkušenost v oblasti sociální práce a také zkušenost z vedení projektů. Další osobou v týmu bude sociální pracovnice ze zařízení.

Organizaci setkání bude zajišťovat osoba, která má na starosti koordinaci. Koordinátor PK dojednává termín, místo, zajišťuje pozvání účastníků, přípravu podkladů. Důležitou osobou v týmu je moderátor, je to nestranná osoba, která pomůže zúčastněným dohodnout se v diskusi na jasného cíle. Odborný lektor zajistí odborné vzdělání zúčastněných osob v případové konferenci.

11) Výstupy z projektu

Výstupem projektu je zavedení případové konference do praxe. Je prostředkem fungující spolupráce, vyjasnění kompetencí subjektů. Dalším výstupem je zaškolení všech subjektů prostřednictvím vzdělávacího programu, pod vedením zkušeného lektora s praxí v případových konferencích. A v neposlední řadě jde o předání zkušeností prostřednictvím publikace, která se bude zabývat dobrou praxí nabytou v průběhu projektu.

12) Multiplikační efekt projektu

Případová konference vznikla prvotně pro osoby duševně nemocné, nyní se transformuje jako nástroj práce vhodný i pro jinou klientelu např. na rodiny s dětmi, drogově závislé a další. Co se týče právního rámce, tak projekt podporuje zákony a listiny zabývající se právy a ochranou dětí. Multiplikačním efektem projektu je částečné sjednocení teorie a praxe. Otevře nový pohled na práci sociálních pracovníků. Případová konference lze využít pro všechny cílové skupiny na poli sociální práce.

13) Další udržitelnost projektu (do budoucna)

Projekt je první krok pro rozjezd případových konferencí. Předpokládáme, že do budoucna se budou všechny subjekty i nadále scházet a pokračovat v nastaveném modelu práce. Jedním z bodů Úmluvy o právech dítěte 104/1991 sb. je, že zájem dítěte je nadřazen nad všemi ostatními zájmy, jako jsou zájmy rodičů, rodiny i státu. Stejně tak musí být zájem dítěte předním hlediskem při jakékoliv činnosti týkající se dětí, ať už je uskutečňována veřejnými nebo soukromými institucemi, soudy, správními nebo

zákonodárnými orgány. PK je nyní jako možnost práce s rodinou uveden i v zákoně o sociálně-právní ochraně dětí.

14) Význam projektu

Případová konference přináší nový rozměr do práce s ohroženým dítětem a rodinou:

- Umožňuje, aby dítě stálo skutečně ve středu zájmu, umožňuje konkrétní pomoc rodině a ohroženému dítěti, povzbuzení, aktivizace, zjištění, že zdánlivě neřešitelná situace není skutečně neřešitelná.
- Poskytuje prostor ke vzájemnému informování se, výměně nezbytných informací, je to místo pro navázání osobní spolupráce a sladění komunikace jednotlivých subjektů, můžeme si tak lépe vyjasnit svá očekávání.
- Přináší širší pohled na situaci dítěte z několika možných úhlů. Je možné konfrontovat vlastní zkušenosti se zkušenostmi ostatních, mít představu o tom, jak se rodič či dítě projevují v jiných prostředích, v interakci s jinými profesionály.
- Je šancí pro vytvoření spolupracující atmosféry a propojení podpůrné sítě – směřujeme k jednotnému postupu.
- Pomáhá rozložit odpovědnost za případ.
- Umožňuje koordinovat aktivity v souladu se zájmem dětí a vytvořit otevřený a prostupný systém pomoci a podpory, který pružně reaguje na aktuální potřeby ohroženého dítěte a typ problému, vyřeší se více problémů najednou.
- Snižuje riziko špatného rozhodnutí, motivuje a vrací oprávnění a odpovědnost do rukou klienta. Klient získává důvěru ve změnu své obtížné situace.
- Otevře nový pohled na práci sociálních pracovníků. Je možné objevit nový potenciál v klientech. Řešení je hledáno spolu s klientem.
- Podporuje vzájemné sladění, harmonizuje intervence.
- Strukturuje naši práci a dává klientům pocit bezpečí, kontinuity a smyslnosti. (Občanské sdružení Rozum a cit, 2012 [on -line])

15) Komentář k rozpočtu (viz. příloha č. 1) :

Položky 1.1 a 1.2: Mzdové náklady se týkají odměn pro realizátora, koordinátora a moderátora PK. Smlouva s nimi bude uzavřena na celou dobu projektu, tj. na 12 měsíců

Položka 3.1.: Spotřební materiál – kancelářské potřeby, náplně do tiskárny

Položka 4.6.: Tisk publikace s výstupy projektu.

Položka 4.7.: Odměna pro lektora, který proškolí v prvních třech měsících projektu 20 osob v celkové časové dotaci 30 vyučovacích hodin.

Položka 4.12.: Zahrnuje dvě setkání se supervizorem.

ZÁVĚR

Případová konference vznikla prvotně pro osoby s duševním onemocněním, nyní se transformuje jako metoda práce vhodná i pro jinou klientelu např. na rodiny s dětmi, drogově závislé a další. Co se týče právního rámce, proces případové konference podporují zákony a listiny zabývající se právy a ochranou dětí. Případová konference může otevřít nový pohled na práci sociálních pracovníků.

Cílem této práce bylo ukázat, jak by mohla být případová konference zavedena a jak by mohla podpořit práci s ohroženou rodinou na Kyjovsku. Jedním ze základních prvků při realizaci případové konference je nastavení spolupráce a vzájemná komunikace. Z pozice Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež není jednoduché spolupracovat v plném rozsahu. Většinou jsou děti v takovém zařízení vedeny pod přezdívkou nebo jménem. V praxi jsem se setkala již s případy, kdy realizace případové konference by byla vhodná. Zajímala jsem se, jestli by dítě poskytlo informace, které by mohly být důvodem ke svolání PK. Reakce klientů v NZDM Wu-Wej byla kladná. Myslím si, že pokud klíčový pracovník určitého případu v NZDM dobře vydefinuje s klientem možnosti PK, informuje, o jaký proces se jedná a následně nabídne podporu při realizaci, pak by mělo být i toto zařízení jedním z účastníků PK.

Nedílnou součástí realizace případové konference je vzájemná důvěra mezi koordinátorem (OSPOD) a nestátními neziskovými organizacemi (dále NNO). Je důležité vědět, co může NNO nabídnout a využívat těchto zdrojů při práci s ohroženou rodinou.

Praktická část obsahuje projektový záměr, který se zaměřoval na finanční náročnost projektového záměru. Aby mohla být případová konference na Kyjovsku realizována v takovém rozsahu, jak ukazuje literatura, je zapotřebí kvalitní proškolení možných účastníků PK. Rizikem při zavádění PK do praxe je různost školení a tím i jiné zkušenosti nebo názory. Vnímám tedy jako důležité, aby všichni účastníci PK na Kyjovsku měli jednotné školení.

Při psaní BP bylo nutností se více zajímat o historii a vývoj případové práce. Tato možnost jak sjednotit sociální práci napříč subjekty mě oslovila natolik, že jsem po napsání BP oslovila subjekty na Kyjovsku s realizací případových konferencí na základě vytvořeného projektu. Realizace bude uskutečňována pod záštitou ředitelky Centra sociálních služeb Kyjova, příspěvkové organizace města Kyjova paní Mgr.

Ladislavy Brančíkové a sociální pracovnice Sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi Kristýny Scorvanové, DiS.

V současné době probíhá její zavádění a je právě v přípravné fázi, kdy sociální pracovnice oslovuje všechny subjekty, kteří jsou do daného problému zainteresovaní a doladuje místo a čas setkání vzhledem k pozvaným subjektům.

Praktická část obsahuje projektový záměr, který se zaměřoval na finanční náročnost projektového záměru. Aby mohla být případová konference na Kyjovsku realizována v takovém rozsahu, jak ukazuje literatura, je zapotřebí kvalitní proškolení možných účastníků PK. Rizikem při zavádění PK do praxe je různorodost přístupu lektorů při školení a tím i jiné zkušenosti nebo názory proškolených. Vnímám tedy jako důležité, aby všichni účastníci PK na Kyjovsku měli jednotné školení.

Prozatím se jako největší problémy při realizaci případové konference jeví:

- proškolení subjektů z Kyjovska- většina proškolení odmítla s tím, že to nebudou v rámci své praxe potřebovat (např. anonymní klienti)
- obtížnost s nalezením vhodného moderátora.
- čas a místo - při oslovování subjektů podílejících se na případu bylo zpětnou vazbou i nutnost vědět alespoň dva měsíce dopředu místo a čas setkání. Vzhledem k tomu, že by PK měla proběhnout co nejdříve od té doby, co se dozvíme problém, není dlouhodobější časový horizont zrovna efektivní.

Věřím, že se zavedení případové konference na Kyjovsku natolik osvědčí, že i další subjekty a organizace v jiných lokalitách budou o jejím zavedení přemýšlet, neboť právě případová konference může být (a já věřím, že je) cestou té nejlepší možné pomoci klientovi v jeho obtížné životní situaci.

BIBLIOGRAFICKÝ SEZNAM

- Agentura pro občany, o. S. Krok Kyjov. (2011), *Manuál agentury pro občany*. Kyjov
- Baláž, R. (2011), Sociálně-právní ochrana je především o hledání cesty, Sociální práce/Sociálna práca, č. 2, s. 19, vydala Asociace vzdělavatelů v sociální práci
- Bechyňová, V., Konvičková, M. (2011), *Sanace rodiny*. Praha: Portál
- Bechyňová, V., (2012), *Případové konference*. Praha: Portál
- Centrum sociálních služeb, (2012), *Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi*. Kyjov
- Čermáková, K., Johnová, M., (2002), *Zavádění standardů kvality sociálních služeb do praxe: průvodce poskytovatele*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí
- Charita Kyjov, (2012) *Metodika NZDM Wu-Wej*. Kyjov
- Charita Kyjov [on -line]. Dostupné 5. 5. 2012 z <http://www.kyjov.caritas.cz/sluzby/nizkoprahovy-klub-wu-wej/>
- Haasová in Janoušková, K.; Nedělníková, D., (2008), *Profesní dovednosti terénních sociálních pracovníků*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě
- Harris Perlman, H., (1957), *Social Casework: A Problem-Solving Process*. The University of Chicago
- Horák, M., (2011), *Poradenské dovednosti 2011*, Brno: Podané ruce
- Kopřiva, K., (2011), *Lidský vztah jako součást profese*. Praha: Portál

Matoušek, O., Pazlarová, H., (2010), *Hodnocení ohroženého dítěte a rodiny v kontextu plánování péče*. Praha: Portál

Metodické doporučení MPSV - *Metodické doporučení MPSV č. 2/2010 pro postup orgánů sociálně-právní ochrany dětí při případové konferenci* [on -line]. Dostupné 30. 1. 2012 z http://www.mpsv.cz/files/clanky/9086/Metodika_pripadove_konference.pdf

Město Kyjov, (2012), *Adresář organizací pomáhajících občanům Kyjovska*. Kyjov

Ministerstvo Vnitra, *Probační a mediační služba ČR*. [on -line]. Dostupné 10. 7. 2012 z <https://www.pmscr.cz/o-pms/>

Občanské sdružení Rozum a cit, *Jak uspořádat případovou konferenci* [on -line]. Dostupné 5. 5. 2012 z <http://www.rozumacit.cz/obcanske-sdruzeni/ke-stazeni>

Občanské sdružení Rozum a cit, *Metodika případových konferencí* [on -line]. Dostupné 5. 5. 2012 z <http://www.rozumacit.cz/sites/default/files/obcanske-sdruzeni/ke-stazeni/prilohy/11-04-15/metodikapripadovychkonferenci.pdf>

Občanské sdružení střep, *Sanace je spolupráce metodická doporučení* [on -line]. Dostupné 10. 7. 2012 z <http://www.nadacesirius.cz/soubory/ke-stazeni/Strep-sanace-je-spoluprace-metodicka-doporuceni.pdf>

Obecně prospěšná společnost Fénix [on -line]. Dostupné 10. 4. 2013 z <http://ww.fenix-centrum.cz>

Pedagogicko-psychologická poradna [on -line]. Dostupné 10. 4. 2013 z <http://www.ppp-hodonin.eu/index.php?pg=1>

Stuchlík in Peč O., Probstová V., (2009), *Psychózy: psychoterapie, rehabilitace a komunitní péče*. Praha: Triton

Speciálně pedagogické centrum Kyjov [on -line]. Dostupné 10. 4. 2013 z <http://www.skolazahumnykyjov.cz/specialne-pedagogicke-centrum>

STŘEDISKO VÝCHOVNÉ PÉČE BRNO [on -line]. Dostupné 10. 7. 2012 z <http://svpbrno.ic.cz/>,

ŠŤASTNÁ, Marie.: *Case management* [on -line]. Dostupné 30. 1. 2012 z [http://www.chance.chrudim.cz/files/casemanagement/METODIKA PRIPADOVE KONFERENCE CM CHRUDIM.pdf](http://www.chance.chrudim.cz/files/casemanagement/METODIKA_PRIPADOVE_KONFERENCE_CM_CHRUDIM.pdf)

Úmluva o právech dítěte, Sbírka zákona č. 104/1991 Sb.

Zákon o sociálních službách. Zákon č. 108/2006 Sb.

Zákon o sociálně právní ochraně dětí. Zákon č. 359/1999 Sb.

SEZNAM PŘÍLOH

1. Rozpočet
2. Písemná pozvánka na PK
3. Zápis ze setkání PK
4. Prezenční listina a mlčenlivost
5. Individuální plán

Příloha č. 1

1. ROZPOČET PROJEKTU	Projekt celkem				1.etapa	2.etapa
	Výdaje	Měrná jednotka	Počet jednotek	Jednotková cena (v Kč)	Náklady (v Kč)	Náklady (v Kč)
1. Lidské zdroje (pracovní smlouvy) – mezisoučet					77 580,00	38 790,00
1.1 Mzdové náklady - hrubá mzda			12,00	4 825,00	57 900,00	28 950,00
1.2 Odvody sociálního a zdravotního pojištění zaměstnavatele			12,00	1 640,00	19 680,00	9 840,00
2. Cestovné – mezisoučet					0,00	0,00
2.1 Cestovné (dle zákona č.119/92 Sb.)					0,00	0,00
2.2 Náklady na vozidlo (služební vůz) - spotřeba PHM					0,00	0,00
3. Nákupy materiálu a zboží (obchodní smlouvy, faktury, paragony) - mezisoučet					20 000,00	15 000,00
3.1 Nákup materiálu (spotřební, pomocný)	ks			20 000,00	20 000,00	15 000,00
3.2 Nákup zboží	ks				0,00	0,00
3.3 Nákup DHM	ks				0,00	0,00
3.4 Ostatní (specifikujte)					0,00	0,00
4. Nákupy služeb (obchodní smlouvy, faktury, paragony) - mezisoučet					32 500,00	18 500,00
4.1. Přepravné (tuzemsko a zahraničí, hromadná přeprava osob a zboží, atd.)					0,00	0,00
4.2 Leasing					0,00	0,00
4.3 Pronájmy	měsíc				0,00	0,00
4.4 Služby související s provozem kanceláře (telefony, energie, aj. režie)	měsíc				0,00	0,00
4.5 Ubytování a stravné	osoba/den				0,00	0,00
4.6 Studie, publikace (tvorba, tisk, kopírování)	ks	100,00		120,00	12 000,00	0,00
4.7 Náklady na konference/semináře (honoráře, ostatní služby)	osoboden	3,00		5 000,00	15 000,00	15 000,00
4.8 Překlady, tlumočení	normostrana dny				0,00	0,00
4.9 Náklady na audit, nezbytné posudky	ks				0,00	0,00
4.10 Náklady na publicitu (informační tabule, pamětní desky)	ks	1,00		1 500,00	1 500,00	1 500,00
4.11 Náklady na výběrová řízení					0,00	0,00
4.12 Náklady na poradenství, expert., konzult. sl - supervize			2,00	2 000,00	4 000,00	2 000,00
4.12.1. Náklady na poradenství - nezávislý odborník					0,00	0,00
4.13 Právní služby					0,00	0,00
4.14 Finanční služby (poplatky, záruky atd.)	měsíc				0,00	0,00
4.15 Náklady na marketing					0,00	0,00
4.16 Odpisy vlastního hmotného a nehmotného majetku					0,00	0,00
4.17 Ostatní výše nespecifikované služby (specifikujte)					0,00	0,00
5. Investiční náklady – mezisoučet					0,00	0,00
5.1 Zabezpečení výstavby (inženýrská činnost)					0,00	0,00
5.2 Nákup pozemků (do 10% celk. uznatel. nákladů), nemovitostí					0,00	0,00
5.3 Projektová dokumentace do 5% celkových uznatelných nákladů projektu (projektová dokumentace stavby, dokumentace pro podání žádosti, EIA, studie proveditelnosti, CBA, podnikatelský plán)					0,00	0,00
5.4 Stavební části stavby					0,00	0,00
5.5 Technologická zařízení (nákup technologických zařízení, strojů a zařízení vč. montáže - nové i použité zařízení)					0,00	0,00
5.6 Nákup nehmotného majetku (patenty, know-how, licence)					0,00	0,00
5.6 Ostatní výše nespecifikované investiční náklady					0,00	0,00
6. Jiné náklady – mezisoučet					0,00	0,00
6.1. Náklady partnera (specifikujte)					0,00	0,00
6.2 Výdaje v naturáliích (pozemky, nemovitosti, stavební práce)					0,00	0,00
6.3 Ostatní (nelze využít předchozích řádků - specifikujte)					0,00	0,00
6.4 DPH, kdy není nárok na odpočet na vstupu					0,00	0,00
7. Předpokládané příjmy projektu získané během doby jeho realizace					0,00	0,00
I. Uznatelné výdaje celkem					130 080,00	72 290,00
II. Neuznatelné výdaje celkem (např. bytová výstavba, sankce, nákup osobních vozů, kancelářské vybavení, DPH u plátců, výdaje na opravu u investičních projektů, příjmy)					0,00	0,00
III. Celkové náklady projektu (I.+II.)					130 080,00	72 290,00

Příloha č. 2
Vzor zápisu z PK

Zápis z PK konané (termín, čas, místo)

Přítomní:

Omluveni:

Cíl:

Úvod: (shrnutí formulace pro zápis, vytvořené účastníky na konci každé části struktury PK)

Věcná, řízená diskuse:

Komplexní vyhodnocení:

Ověření, revize plánu:

Plánování (plánovací list je nedílnou přílohou zápisu):

Seznámení a podněty k motivaci rodičů i dětí ke spolupráci na výstupech:

Závěr:

Podpisy účastníků:

Příloha č. 3

Pozvánka na případovou konferenci

Vážená paní/pane.....
dovolujeme si Vás pozvat na případovou konferenci, týkající se řešení obtížné situaci
dítěte (jméno dítěte).....

Případová konference (PK) se bude konat **dne**.....**od**.....**do max**.....
na **adrese**
Cílem PK je(cíl ověřený metodou SMART)

Výstupem bude plán kroků směřujících k naplnění cíle PK naměsíců.

Vaší účast na PK považujeme za důležitou, protože s.....
(jméno dítěte a/nebo rodičů) pracujete a můžete tak svými zkušenostmi a prací **přispět**
nejen k naplnění cíle PK, ale i k řešení obtížné situace dítěte.....a jeho rodiny.

Na PK jsou **pozváni tito odborníci:**
.....

Rodiče/dítě přijdou na PK v časea budou na ni předem připraveni, jejich
podpora v průběhu PK je zajištěna.

PK bude **moderovat**.....

Pro usnadnění průběhu PK si Vás dovoluujeme **zdvořile požádat o předchozí přípravu**
zaměřenou na vyhodnocení situace dítěte a rodiny ve vztahu k plánovanému cíli a
výstupu PK.

Prosíme Vás o potvrzení Vaší účasti do**na e-mail**.....

Na této adrese nás můžete v případě jakýchkoli dotazů k PK kontaktovat.

Vdne.....

Jméno svolavatele

Razítko pracoviště svolavatele

Příloha č. 4

Prezenční listina s prohlášením o zachování mlčenlivosti

Případová konference konaná dne v čase.....

na adrese.....

ve věci nezl. dítěte/děti

Prohlášení o zachování mlčenlivosti

Tímto prohlašuji, že budu zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými jsem se při provádění sociálně-právní ochrany dětí nebo v přímé souvislosti s tím jako člen multidisciplinárního týmu této případové konference seznámil, pokud platné právní předpisy nestanoví jinak. Budu zachovávat trvalou a časově neomezenou mlčenlivost. Toto prohlášení činím podle ustanovení § 57 ods. 1, 2, 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Souhlasím se shromažďováním výše uvedených osobních údajů výhradně pro účely evidence tohoto prohlášení o zachování mlčenlivosti ve smyslu ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Jméno a příjmení

Pracoviště/e-mail

Podpis

Příloha č. 5

Záznam o individuálním plánování

Osobní cíl.....

.....

Označte osobní cíl

Kroky k dosažení cíle jsou:

1).....

2).....

3).....

4).....

5).....

na práci se budou podílet.....

Uved'te jména prac., kteří se na dosažení cíle budou podílet

Plánování proběhlo dne

Termín, kdy bude dosažení cíle a realizace kroků vyhodnoceno.....

Zaznamenal.....

Uved'te jméno pracovníka pověřeného individuálním plánováním

Revize naplnění cílů a jednotlivých kroků:

Cíl:.....

Krok 1).....

Krok 2).....

Krok 3).....

Krok 4).....

Revize:.....

Uved'te jméno klíčového pracovníka pověřeného individuálním plánováním